

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

VIRGINSKA GYMNASIET – 2016-2017

Samhällsprogrammet (SA)
Barn- och fritidsprogrammet (BF)

Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 3
2. Styrdokument	s. 4
3. Virginska skolans vision	s. 5
4. Ansvarsområde	s. 5
Rektor	
Lärare och övrig personal	
Elever	
5 Diskrimineringsgrunder och kränkande behandling	s. 6
Kön	
Etnisk tillhörighet	
Religion eller annan trosuppfattning	
Funktionsnedsättning	
Sexuell läggning	
Könsöverskridande identitet eller uttryck	
Ålder	
Tillgänglighet	
Kränkande behandling	
6. Läs mer	s. 7
7. Främjande arbete	s. 7
8. Genomförda åtgärder läsåret 2014-2015	s.9
9. Förebyggande arbete	s. 10
Kartläggning	
Förbättringsområden	
10. Åtgärdande arbete	s. 12
Trygghetsgruppens medlemmar, arbetssätt och rutiner	
Delaktighet	
Implementering	
Information till vårdnadshavare	
Kontakt	s. 15
Årets aktiviteter	s. 16

1. Inledning

Skolan är en plats som förmedlar olika normer vilket speglar samhällets värdegrund. Normer är föreställningar, idéer och oskrivna regler som formar oss. Normer finns överallt, en del är skrivna och tydliga, medan andra är oskrivna och lite luddiga. Vi anpassar oss till de flesta normerna utan att reflektera. Genom normer styrs våra tankar och handlingar in i banor av normalitet vilket kan leda till marginalisering och utanförskap.

Skolans verksamhet styrs av lagar, förordningar och föreskrifter på olika nivåer. Vi som arbetar i skolan ska arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att varje elev ska känna sig trygg och utvecklas. Demokratiska värderingar ska genomsyra all verksamhet på skolan. Likabehandlingsarbete handlar om att arbeta för en skola där diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte förekommer.

Enligt lag ska skolan upprätta två planer utifrån:

- diskrimineringslagen 2008:567 3 kap.16§ Likabehandlingsplan och
- skollagen 2010:800 6 kap 8§ plan mot kränkande behandling.

I det praktiska arbetet sammanförs de båda planerna till ett dokument: ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling”.

Riksdagen beslutade i juni 2014 om förändring i diskrimineringslagen. Förändringen innebär att bristande tillgänglighet blir en ny diskrimineringsgrund. Den nya bestämmelsen gäller från och med 1 januari 2015.

2. Styrdokument

Internationell nivå
FN:s Barnkonvention
Salamancadeklarationen

FN:s barnkonvention – 1989 antogs konventionen om barnens rättigheter och är en internationell lag gällande för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Skolans arbete ska genomsyras av barnkonventionen.
Salamancadeklarationen – 1994 antogs deklarationen. Det är en överenskommelse om att elever i behov av särskilt stöd ska inkluderas i skolmiljön tillsammans med andra elever.

Barnkonventionen

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad

Nationell nivå
Skollagen
Diskrimineringslagen
Arbetsmiljölagen
Läroplan
Gymnasieförordningen
Examensmål
Ämnesplan

Skollagen (2010:800) – lagen anger övergripande mål för utbildningen i skolan samt övergripande riktlinjer för hur skolans verksamhet skall utformas. 14 a kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – killar och tjejer och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Arbetsmiljölagen – lagens uppgift är att förebygga ohälsa och olycksfall samt verka för en god arbetsmiljö.

Läroplan för gymnasieskolan – är indelad i två avsnitt, skolans värdegrund och uppgifter samt övergripande mål och riktlinjer.

Gymnasieförordningen – bestämmelser om gymnasieskolan utöver vad som förskrivs i skollagen.

Examensmål – varje nationellt program i gymnasieskolan har ett examensmål som anger mål för programmet, de inriktningar som finns inom programmet samt mål för gymnasiearbetet..

Ämnesplan – för varje ämne finns en ämnesplan som beskriver de kurser som ingår i ämnet.

Lokal nivå
Plan mot diskriminering
och kränkande behandling
Arbetsrutiner och
dokumentation för att
eleverna skall nå
kunskapskraven
Utvecklingsplan
Ordningsregler

Plan mot diskriminering och kränkande behandling – beskriver hur vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande

Arbetsrutiner och dokumentation för att eleverna skall nå kunskapskraven

Utvecklingsplan – beskriver hur vi arbetar med framtidskompetenser, lärande och bemötande

Ordningsregler – framtaget tillsammans med elever och personal

3. Vår vision

Vi alla når så långt som möjligt mot excellenta kompetenser genom att varje dag:

- skapa framtidsvision och sätta höga mål
- utmana oss själva och varandra att ta nästa steg i vårt lärande och vår utveckling
- skapa en trygg miljö

4. Ansvarsområde

Rektor:

- Ska i förebyggande syfte se till att kartläggning och analys görs årligen utifrån elevernas trygghet och trivsel; diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, för att få kännedom om vilka förbättringsområden som finns.
- Varje år tillsammans med elever och lärare, utvärdera de förbättringsområden programmet arbetat med.
- Vid kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs, åtgärder vidtas och dokumenteras.
- Anpassa organisationen i ett främjande perspektiv för eleverna vid schemaläggning, lokalanvändning och schemabrytande aktiviteter.
- Ansvarar för ordningsregler arbetas fram tillsammans med personal och elever.

Lärare och övrig personal:

- Ta del av och följa planen.
- Reflektera och ifrågasätta de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Arbeta för att alla elever ges möjlighet att delta i alla aktiviteter utan risk för diskriminering eller kränkande behandling.
- Vidta åtgärder om någon elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

Elever:

- Uppvisa ett förhållningssätt mot andra elever och vuxna som främjar en god anda och inlärningsmiljö.
- Om någon elev uppmärksammar att det förekommer diskriminering, trakasserier eller kränkningar vidtalar eleven någon av följande personal:
 - Mentor
 - Lärare
 - Elevhälsoteam
 - Rektor

5. Diskrimineringsgrunder och kränkande behandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder. Exempel på vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kön: Gun vill göra sin praktik på en målerifirma vilket hon blir avrådd från med argumentet – Det är för hårt arbete för en tjej. (diskriminering)

Etnisk tillhörighet: Siv är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Siv betyget A, då svenska inte är hennes modersmål. (diskriminering)

Religion eller annan trosuppfattning: Ada är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. (trakasserier)

Funktionsnedsättning: Knut, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar sin plats flera gånger under lektionen. En dag klarar inte läraren av situationen utan skickar hem Knut med orden. – Du är inte tillräckligt mogen för att gå på gymnasiet. (diskriminering och trakasserier)

Sexuell läggning: Några elever på skolan brukar vara elaka mot Otto på många olika sätt. Oftast kallar de honom ”jävla bög” och säger att han är ”tjejig”. (trakasserier)

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Erling blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. (trakasserier)

Ålder: Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad pga. detta. (trakasserier)

Bristande tillgänglighet: Ali behöver inlästa material för att kunna delta i undervisningen men får inte det. (diskriminering)

Kränkande behandling: Olga blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de henne ”pucko” och ”tjockis”, de har lagt ut bilder av Olga på facebook. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

Sexuella trakasserier: Är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

Exempel

Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Ordförklaring

Diskriminering: eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering: Att en elev missgynnas kopplat till diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Att alla elever på skolan behandlas lika, trots olika förutsättningar.

Trakasserier: Att en elev kränks utifrån diskrimineringsgrunderna, både personal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling: Uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund

Ovanstående text är hämtad ur ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling” från DO, BEO & skolinspektionen. 2009

6. Läs mer

Genom kunskap och insikt får vi en ökad förståelse för vårt uppdrag.

– Skolverkets allmänna råd 2012 ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.”

– DO, BEO & Skolinspektionen ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling”.

– Skolinspektionen kvalitetsgranskning rapport 2010:1 ”Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling”.

– www.do.se

– www.skolinspektionen.se/sv.beo

– www.planforskolan.se

- Skolverket rapport 353 2011. Utvärdering av metoder mot mobbning

- Skolverket antologi 2013, Kränkningar i skolan – analyser av problem och lösningar.

7. Främjande arbete

Det främjande arbetet utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet. De områden som berörs är alla diskrimineringsgrunder och kränkande behandling.

Övergripande mål: Vi vill skapa en trygg miljö för våra elever. Vi vill verka för demokratiska värderingar och respekt för människors lika värde genom att:

<u>Skolstart</u> Mål - Att skapa en trygg skolstart och ett gott arbetsklimat. Insats - välkomstsamtal med mentor, samarbetsövningar Ansvarig - mentor	<u>Språkbruk</u> Mål - Att införa nolltolerans mot nedsättande språkbruk. Insats -Diskussion i varje klass om språket som används på skolan. Ansvarig - All personal

Datum när det ska vara klart - följs upp på klassrådstitid, senast 16 september. Uppföljning – arbetslagsmöte, ansvarig teamledare	Datum när det ska vara klart - Kontinuerligt arbete under terminen. Uppföljning – Team 1,2,3, ansvarig Teamledare

<u>Media och läromedel</u> Mål - Att utveckla ett normkritiskt förhållningssätt. Insats -Tillsammans med eleverna analysera och diskutera vilka fördomar och stereotypa föreställningar som finns i media, böcker och läromedel. Delar av diskussionen tas från samhällskunskap, kommunikation och svenska. Vid grova normativa påståenden/bilder ska klagomål framföras till ansvarig utgivare för materialet Ansvarig - Undervisande lärare och elever Datum när det ska vara klart -Kontinuerligt arbete under terminen. Uppföljning – Undervisande lärare,	<u>Normer och värderingar</u> Mål Vi vill verka för demokratiska värderingar och respekt för människors lika värde. Insats -Diskussioner i programrådet, klassrådet om normer och värderingar. Programrådet arbetar vidare med ämnet i resp. klass. 2 gånger/år. Förläggs i början av ht-16 och vt-17 Införa ”arbetsmiljö” som stående punkt på klassråden med fokus på trygghet och normer & värderingar, gå igenom Programförklaringen Ansvarig – Undervisande lärare och programmets personal Datum när det ska vara klart - Kontinuerligt arbete under terminen. Uppföljning – Mentor

<u>Sammanhållning och gruppindelning</u> Mål - Att skapa en trygg miljö för våra elever. Att skapa sammanhållning i klasserna och för att eleverna ska få förståelse för varandras likheter och olikheter. Insats - Värderingsövningar och samarbetsövningar valda utifrån behovet i den specifika klassen. Varje klass skapar trivselregler för hur man ska vara mot varandra. Övriga gruppindelningar – lärare ska tänka på hur gruppindelningar görs ex. lottning, bestämda grupper.	<u>Gemensamma aktiviteter</u> Mål - Att alla elever kan och vill delta i aktiviteter och utflykter. Insats - Flera aktiviteter klassvis men även över årskursgränserna så att eleverna får möjlighet att träffa varandra med syftet att öka sammanhållningen. Ansvarig - Undervisande lärare. Datum när det ska vara klart - Vid verksamhetsplanering samt kontinuerligt under terminen.

Ansvarig - Alla lärare. Datum när det ska vara klart – kontinuerligt arbete under terminen Uppföljning – Mentorerna och undervisande lärare	Uppföljning – Hela arbetslaget, Mentorerna

8. Genomförda åtgärder 2015 – 2016

<u>Trygghetsenkät</u> Mål - Att svarsfrekvensen på trygghetsenkäten ska öka. Insats - Genomgång av planen och enkätfrågorna innan enkäten besvaras. Tydligare instruktioner hur eleven besvarar enkäten. Ansvarig - Mentorerna Datum när det ska vara klart - november Utvärdering - December	<u>Temavecka</u> Att eleverna och personal känner sig trygga och accepterade för den de är. Insats – Temavecka över alla årskurser under vecka 11. Ämnen som berördes: Likabehandling, integration, stresshantering, framtidsfrågor/arbetsliv, fördomar, organisationskulturer, främlingsfientlighet

9. Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar om att eliminera ev. riskfaktorer som framkommer genom analys av den årliga kartläggningen.

Kartläggning: För att få en uppfattning om vilka förbättringsområden som behöver ske i ett förebyggande syfte genomfördes en trygghetsenkät i november 2015. Elevsvaren kategoriserades och presenterades för programmets lärare i december 2015.

Förbättringsområden 2016

<u>Trygghetsenkäten</u> Område som berörs av insatsen - Alla diskrimineringsgrunder och kränkningar	<u>Programgemensamt</u> Områden som berörs av insatsen - Alla diskrimineringsgrunderna och kränkningar

Mål - Att svarsfrekvensen på trygghetsenkäten ska öka. Bättre rutiner för återkoppling till eleverna. Insats - Genomgång av enkätfrågorna innan enkäten besvaras. Tydligare instruktioner hur eleven besvarar enkäten. Skapa bättre rutiner för återkoppling till eleverna. Ansvarig – Mentor Datum när det ska vara klart – november Uppföljning – Teamen, mentor	Mål - Att alla ska känna sig trygga i gemensamma utrymmen. Ansvarig – Rektor Datum när det ska vara klart - Dec - 16 Uppföljning – Teamen

10. Åtgärdande arbete

När personal får vetskap om att en elev har utsatts för diskriminering trakasserier eller kränkande behandling ska åtgärder vidtas omedelbart.

Rutiner om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår.

Om en elev- och/eller vårdnadshavare får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling sker anmäls detta till elevens mentor/studiehandledare, , annan lärare, elevhälsopersonal (kurator, skolsköterska, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare), huvudskyddsombud eller rektor. (se kontakter) Om elev eller vårdnadshavare vill göra en anmälan utan att kontakta rektor ska anmälan göras till gymnasiechef alternativt förvaltningschef som gör en bedömning hur ärendet ska utredas, behandlas och dokumenteras.

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller handling är oönskat eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas.

Kränkning - elev - elev

Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev upplever kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor skriftligen samma dag. Om det finns misstankar eller om det upptäcks att en elev blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, ska detta utredas, åtgärdas, följas upp och dokumenteras. Rektor ansvarar. I detta arbete kopplas trygghetsgruppen in. Rektor anmäler

skriftligen samma dag ärendet till gymnasienämnden.

- **Utreda:** Utredningen ska omfatta både den som blivit utsatt och den/de som påstås ha utövat kränkningarna. Enskilda samtal förs av en person från trygghetsgruppen med elev för att få en uppfattning om vad som hänt och hur situationen kan förändras. Information om situationen ska meddelas rektor, som också avgör om en anmälan till polis eller andra myndigheter ska göras.
- **Åtgärda:** Åtgärder ska grundas på utredning om vad som skett i det enskilda fallet och bör som regel riktas till så väl den elev som blivit utsatt som den/de som utövat kränkningen. Åtgärderna ska vara både kort- och långsiktiga.
- **Följa upp/utvärdera:** De överenskomna åtgärderna följs upp genom samtal med samtliga berörda personer.
- **Dokumentera.** Samtal och åtgärder dokumenteras på kommunens blanketter.” ”Utredning i ärende om kränkande behandling” och ”Tjänsteanteckningar”. Förvaras i elevakt.

Information till vårdnadshavare och berörda elever ges fortlöpande. Rektor eller ansvarig utredare ansvarar.

Kränkning - personal – elev

Om en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad av personal anmäler rektor ärendet till gymnasienämnden samma dag skriftligen. Gymnasiechefen ansvarar för utredningen. Om en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad av rektor ansvarar förvaltningschefen för utredningen.

Målet med samtalen är att hitta en båda-vinner-lösning, som samtliga kan acceptera och fortsättningsvis följa.

Delaktighet

Implementering

Planens innehåll ska genomsyra alla aktivitet och undervisning på programmet. Två gånger per år ska elever och personal aktualisera planen. Vad som görs och vad som behöver förändras. Planen skrivs om en gång per läsår.

Mentorer går igenom planen med åk 1,2 och 3. Detta görs i början av höstterminen.

Information till vårdnadshavare

Information på föräldramötet åk 1 om planen.
Information på första utvecklingssamtalet åk1.

